

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-21/17-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola, Liberec
Sídlo	U Opatrovny 444/3, 460 01 Liberec IV-Perštýn,
E-mail právnické osoby	v.brebta@ddu-liberec.cz
IČ	46 748 083
Identifikátor	600 029 123
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Vladimír Brebta
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místa inspekční činnosti	U Opatrovny 444/3, Liberec IV - Perštýn Na Výšinách 451/9, Liberec V – Kristiánov Hlávkova 859, Liberec Havlíčková 443, Česká Lípa Školní 692, Frýdlant
Termín inspekční činnosti	23. – 30. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních,

a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „školské zařízení“) vykonává činnost v souladu s platným rozhodnutím a zařazením do rejstříku škol a školských zařízení. Školské zařízení sídlí v blízkosti středu města v rozsáhlém areálu se dvěma vzájemně propojenými budovami diagnostického ústavu a školy. Vykonává činnost v dětském diagnostickém ústavu (dále „DDÚ“), základní škole (dále „ZŠ“), střediscích výchovné péče (dále „SVP“) a ve školní jídelně (dále „ŠJ“). Jedna výchovná skupina sídlí na okraji města v objektu rodinné zástavby na adrese Hlávkova 859, Liberec (do ledna 2016 zde působil jako odloučené pracoviště dětský domov). DDÚ provozuje činnost v pěti SVP. Ambulantní a internátní služby s nejvyšším povoleným počtem osmi lůžek poskytuje na adrese Na Výšinách 451, Liberec a Růžová 1408, Most. Ambulantní služby dále poskytuje SVP Cihlářská 1432, Chomutov, od 1. 4. 2015 SVP Havlíčkova 443, Česká Lípa a od 1. 8. 2016 SVP Školní 62, Frýdlant.

V DDÚ jsou děti, kterým bylo soudem vydáno předběžné opatření, nařízena ústavní výchova nebo kterým byla uložena ochranná výchova. Klienti do SVP jsou umisťováni na základě žádosti rodičů. DDÚ umožňuje dětem též dobrovolný pobyt. Nejvyšší povolený počet dětí v DDÚ je 48, fyzický byl 44 dětí.

Vzdělávání v ZŠ probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který je doplněn dodatkem obsahujícím principy, metody a formy práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadanými.

Nejvyšší povolený počet žáků v ZŠ je 48, v době inspekční činnosti se vzdělávalo v šesti třídách 42 žáků, z toho devět s lehkým mentálním postižením. Někteří žáci se vzdělávali podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školského zařízení je ve funkci od 1. 9. 2016. Splňuje zákonem stanovené podmínky pro výkon své funkce, byl jmenován na základě výsledku konkurzního řízení. Poslání a cíle školského zařízení stanovil ve Školním vzdělávacím programu (dále „ŠVP“) pro volnočasové aktivity, v ŠVP ZŠ, ŠVP SVP a v Ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2016/2017. Školské zařízení za podpory psychologických programů v úzké spolupráci pedagogů a dalších odborníků připravuje děti na jejich navrácení do rodiny nebo do vhodných školských zařízení. Ředitel školského zařízení efektivně delegoval pravomoci na vedoucí jednotlivých pracovišť, kteří na svých úsecích zajišťují kontrolu provozu, průběhu vzdělávání a kvalitu poskytovaných služeb. Systém plánování a kontroly pokrývá všechny oblasti výchovně vzdělávacího procesu včetně materiálního a personálního zajištění.

Ke kvalitě řízení a práce pracovníků DDÚ přispívají pravidelné supervize. Dalším prostředkem jsou pravidelné porady vedení, vychovatelů a tzv. mikrotýmů (sociální pracovník, etoped, psycholog, učitel, vychovatel), které pravidelně řeší problematiku jednotlivých dětí ve skupinách. Ředitel školského zařízení přijímá podněty z dětské spolusprávy, zabývá se připomínkami a náměty ze schránek důvěry. Se standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně

výchovné péče (dále „standarty kvality péče“) ředitel školského zařízení pracuje, realizuje je v praxi (např. role klíčového pracovníka, uzamykatelné skříňky pro děti, programy rozvoje osobnosti dětí).

Vnitřní informační systém je účelný, je zřejmá spolupráce pedagogů a dochází tak k operativnímu přenosu informací dětem. Zákonní zástupci jsou o dětech a dění v DDÚ průběžně informováni sociálními pracovníci i ředitelem školského zařízení.

Ředitel školského zařízení systematicky sleduje a vyhodnocuje personální podmínky. Ve školském zařízení působí 72 pedagogických pracovníků, z nichž si osm doplňuje odbornou kvalifikaci studiem. Noční služby zajišťují asistenti pedagoga. Školské zařízení má odborný tým pracovníků ve složení 14 etopedů a devíti psychologů, který svou činností rovnoměrně pokrývá všechna pracoviště. Pro nově nastupující pedagogy je vytvořen plán, tzv. kolečko, při kterém se pracovník seznámí s fungováním organizace a realizací různých forem práce a postupů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z jejich zájmu a aktuálních potřeb zařízení. Vedením je podporováno a sledováno. Psychoterapeutický výcvik absolvovalo včetně ředitele školského zařízení 25 pedagogů, což se odráží v kvalitní individuální i skupinové práci s dětmi a v uplatňovaném komunitním systému.

Školské zařízení má velmi dobré materiální předpoklady pro realizaci výchovy a vzdělávání a naplňování školních vzdělávacích programů. V budově školy jsou vybavené učebny, počítačová učebna a klubovny. Ve třech učebnách jsou nainstalovány interaktivní tabule. V ubytovacích prostorách DDÚ mají výchovné skupiny ložnice, sociální zařízení a vybavené obývací místnosti s kuchyňským koutem pro přípravu jídla, které si dle zájmu připravují. Zařízení má vlastní tělocvičnu a posilovnu, velmi dobré je vybavení pro sport, keramické práce, výtvarné činnosti, relaxaci a zájmové činnosti. Pro sportovní i relaxační činnosti a individuální canisterapii je hojně využívána členitá zahrada. Děti se podílejí na úpravě a výzdobě interiéru svých ubytovacích jednotek, ale i společných prostor. Prostředí ve SVP je uzpůsobeno pro lůžkovou a ambulantní činnost a pro vzdělávací činnost školy. Vybavení SVP odpovídá požadavkům poskytované péče.

Školské zařízení vytváří předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků školy, analyzuje rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Děti, žáci školy a klienti SVP jsou s pravidly bezpečnosti seznamováni při příchodu do školského zařízení, na začátku i v průběhu školního roku a při všech činnostech, kterých se účastní.

Dětem je poskytováno pravidelné stravování formou dvou hlavních jídel a podle věku dalších tří až čtyř doplňkových jídel. Dietní ani jiné specifické požadavky na stravování nebyly u strážníků aktuálně zaznamenány.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školské zařízení má promyšlenou strategii při stanovení programů rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“), na které se podílí tým odborníků. PROD jsou sestavovány dle standardů kvality péče. S dítětem je cíleně pracováno, ke svému PROD se vyjadřuje. Vyhodnocování probíhá v přesně určených intervalech.

V hospitovaných hodinách učitelé žáky motivovali k pozitivnímu vztahu k učení. Probíraná látka byla vhodně aplikována na příkladech reálného života. Pomocí asistentek pedagoga, které vypomáhají především na prvním stupni a při výuce žáků s IVP, byla výuka více individualizována a žákům se tak dařilo lépe zvládat učivo. Vyučující u žáků ověřovali pochopení zadaných úkolů a na jejich splnění jim poskytovali dostatek času. Vhodně využívali názorné pomůcky a další školní potřeby. V menší míře byla využita

technika ICT. Velmi výrazným prvkem byla diferenciacie výuky dle předpokladů jednotlivých žáků a průběžné kladné motivační hodnocení. Každému žáku je zajištěn maximální individuální přístup a podpora ze strany pedagogických pracovníků.

Organizace a organizování výchovně vzdělávací činnosti je efektivně zajištěno. Děti jsou rozděleny do osmi výchovných skupin, ve kterých působí vždy dva vychovatelé, muž a žena. Služby odborných pracovníků jsou sestaveny tak, aby pokryly potřeby dětí. Odborní pracovníci ve SVP využívají širokou a vyhovující škálu diagnostických metod. Etopedi a psychologové jsou zapojeni přímo do vzdělávacího procesu.

Volnočasové aktivity ve výchovných skupinách byly zaměřeny především na pohybové a sportovní aktivity. Součástí byly činnosti zaměřené na rozvoj sociability, utváření morálních postojů, norem chování a hodnotového systému. Některé děti se účastnily specifických výchovných a terapeutických činností, jako např. canisterapeutického programu. Aktivity probíhaly také formou skupinové komunity a skupinové psychoterapie, které byly pro děti dostatečně pestré a atraktivní. Program psychoterapeutických skupin byl připravován odbornými pracovníky, reflektoval také individuální a aktuální potřeby dětí. Ve výchovných skupinách jsou maximálně podporovány kladné vztahy mezi dětmi.

Diagnostický ústav provádí kvalitní diagnostiku dětí a vypracovává závěrečné zprávy s vysokou vypovídající úrovní, což vyplývá z kontrolované dokumentace, hospitační činnosti a odezvy pracovníků spádových školských zařízení. Odpovědně plní svoji funkci, metodicky vede školská zařízení, zejména v oblasti standardů kvality péče.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ve školském zařízení je efektivně propracovaný program psychologické, etopedické a pedagogické péče provázaný s komunitním systémem a systematickým hodnocením dětí. Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a celého komunitně terapeutického systému je Terapeutický program, který reaguje na stále se prodlužující délku pobytu dětí ve školském zařízení. Děti mají možnost seberealizace v široké nabídce aktivit (pěší i cyklistické výlety, in-line bruslení, sportovní turnaje, zátěžové pobyty a prázdninové pobyty). DDÚ se účastní i na akcích, které pořádají jiné subjekty (Centrum Babylon, Oblastní galerie v Liberci, Dům dětí a mládeže Větrník, Krajský úřad Liberec a jiné).

Školské zařízení má propracovaný transparentní systém hodnocení, který vychází ze závazných ustanovení v příloze vnitřního řádu. Jsou uvedena východiska, postupy, principy a zásady hodnocení, jejichž dodržování ze strany pedagogických pracovníků je vedením školského zařízení sledováno a vyhodnocováno. Jeho podstatou je jasný, srozumitelný a průběžně aplikovaný bodový systém, který děti chápou, dobře se v něm orientují a respektují jej, jak vyplynulo z rozhovorů školních inspektorů s dětmi. Průběžně ve všech skupinách probíhá denní hodnocení činností s důrazem na pozitivní motivaci. Pravidelné týdenní komunity jsou vedeny ředitelem školského zařízení nebo etopedem velmi profesionálně a citlivě, děti si z nich odnášejí kvalitní a zřetelnou zpětnou vazbu. Prvky komunitního systému jsou uplatňovány také při činnosti dobře a pravidelně fungující spolusprávy a při dílčích pracovních poradách pedagogů. Na základě všech záznamů jsou školní i mimoškolní výsledky dětí vyhodnocovány při společném komunitním setkání dětí a všech pedagogů jedenkrát týdně. Pedagogům se daří snižovat školní neúspěšnost žáků. Velký prostor je ponecháván vlastnímu sebehodnocení žáků, které je následně dospělými doplňováno a korigováno.

Děti jsou po příchodu do školského zařízení důkladně obeznámeny se svými právy, tyto informace předávají nejčastěji sociální pracovnice, etopedi a třídní učitelé.

Děti mají dostatek prostoru pro individuální trávení volného času. Samostatné vycházky jsou dětem umožňovány po stanovené adaptační fázi. Právo dítěte na samostatnou vycházku je v plné míře respektováno, k omezení nebo zákazu docházelo vždy na základě prokázaného porušení vnitřního řádu a následně uloženého opatření ve výchově.

Děti v rozhovorech s pracovníky ČŠI vyjadřovaly důvěru v učitele, vychovatele, klíčového pracovníka. Oceňovaly možnost řešit s nimi nebo s dalšími pracovníky (etopedky, psychologičky, sociální pracovnice) bezprostředně své problémy a případné stížnosti. Zmiňovaly pozitivní a spravedlivý přístup vychovatelů a možnost vyjádřit se ke svému hodnocení. Mají vlastní oblečení, v případě potřeby používají ústavní. Dílčí výhrady měly k povinnosti nosit určený druh oblečení (sukně, zelené triko). Na základě analýzy názorů dětí a v souladu s upozorněním školních inspektorů na tuto skutečnost přijal ředitel školského zařízení v průběhu inspekce opatření a zrušil výše uvedené povinnosti. V průběhu inspekční činnosti se děti po návratu z útěku účastnily společné komunity s ostatními dětmi pod vedením týmu odborníků.

Kapesné děti dostávají v rozmezí uvedeném ve vnitřním řádu. Děti svůj nárok znají, s penězi hospodaří.

Děti jsou podporovány v udržování osobních kontaktů s blízkými osobami, které je navštěvovaly i v průběhu inspekční činnosti.

Problematika prevence kouření je obsažena v terapeutických programech. Na jejich realizaci se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci. Děti respektují zákaz kouření v areálu školského zařízení. Děti mají bohatou nabídku aktivit: ergoterapie, canisterapie, víkendové pobyty mimo školské zařízení se specifickým zaměřením, které přispívají k nastavení nových vzorů chování a postojů k životním situacím.

Ze 111 dětí ve školním roce 2015/2016 bylo 33 dětí navraceno zpět do rodin a jedno do pěstounské péče, což svědčí o dobré práci pedagogů a úzké spolupráci se zákonnými zástupci dětí a pracovníci OSPOD.

Partnerské vztahy se zřizovatelem, místními organizacemi, školami, dalšími školskými zařízeními a školskými poradenskými zařízeními přispívají ke zvyšování kvality vzdělávání a rozvoji osobnosti dětí a žáků. Průběžně, dle potřeby zařízení a dětí, probíhá spolupráce s pracovníky OSPOD, Policií ČR a soudy. Spolupráce se zákonnými zástupci dětí se úspěšně rozvíjí i díky kvalitní ambulantní péči.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Od 1. 9. 2016 došlo ke změně ředitele školského zařízení.
- Byla zřízena další dvě střediska výchovné péče, která poskytují ambulantní služby.
- Od ledna 2016 byl zrušen dětský domov, objekt je využíván pro činnost jedné výchovné skupiny.

Silné stránky

- Školské zařízení úspěšně navrácí děti do rodiny.
- Vedení školského zařízení dlouhodobě podporuje rozvoj kvalitního komunitního systému.

- Vnitřní systém komunikace umožňuje operativní efektivní přenos informací o každém dítěti.

Slabé stránky

- K některým názorům dětí nebyla vždy věnována dostatečná pozornost.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pokračovat ve vybavování učeben školy ICT.
- Analyzovat názory dětí.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření ke zjištěným nedostatkům a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci o přijatých opatřeních.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, Vydalo MŠMT pod čj. MSMT-45288/2015-3 ze dne 4. 1. 2016 s účinností od 4. 1. 2016 (změna názvu)
2. Rozhodnutí MŠMT čj. MSMT-43683/2015 o změně cílové kapacity žáků v základní škole na 48 žáků ze dne 30. 11. 2015 s účinností od 1. 1. 2016
3. Zřizovací listina – úplné znění, vydalo MŠMT čj. MSMT-46327/15-2 a Změna zřizovací listiny, dodatek č. 3 ze dne 11. 12. 2015
4. Změna zřizovací listiny – dodatek č. 4 vydalo MŠMT čj. MSMT-32222/2016 ze dne 13. 10. 2016
5. Jmenování ředitelem Diagnostického ústavu, střediska výchovné péče a základní školy, Liberec, vydalo MŠMT pod čj. MSMT-2319/2016-4 ze dne 29. 8. 2016
6. ŠVP DDÚ platný od 1. 9. 2016, ŠVP ZV platný od 1. 9. 2016, ŠVP SVP, platné od 1. 9. 2016
7. Vnitřní řady DDÚ, SVP a ŠJ vydané 1. 9. 2016
8. Školní řád platný od 1. 9. 2016
9. Výroční práva za školní rok 2015/2016
10. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2016/2017
11. Kniha denní evidence - prosinec 2016, leden 2017
12. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti – leden 2017
13. Deníky všech výchovných skupin
14. Spisy dětí DDÚ

15. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2016/2017
16. Rozvrh hodin všech tříd, školní rok 2016/2017
17. Individuální vzdělávací plány žáků ve školním roce 2016/2017
18. Spisy zaměstnanců (doklady o dosaženém vzdělání, o psychické způsobilosti a bezúhonnosti)
19. Plán DVPP 2016/2017
20. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti
21. Přehled výdeje kapesného – leden 2017
22. Kniha úředních návštěv, záznamy prosinec 2016, leden 2017
23. Kniha ostatních návštěv od září 2016 k datu inspekční činnosti
24. Záznamy z porad pedagogů ve školním roce 2016/2017
25. Kniha úrazů, záznamy v roce 2015, 2016
26. Kniha stížností, záznamy 2016/2017
27. Dokumentace SVP - spisy klientů
28. Jídelníčky, září 2016 až leden 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka	Paclíková v. r.
PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor	Píša v. r.
PaedDr. Dana Rozkovcová, školní inspektorka	Rozkovcová v. r.
Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice	Kopčanová v. r.
Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice	Čermáková v. r.
Mgr. Michaela Hejná, odborník - etoped	Hejná v. r.

V Liberci 22. 2. 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Brebta Vladimír, ředitel školského zařízení	Brebta v. r.

V Liberci 2. 3. 2017